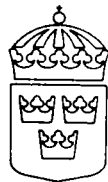

Jordbruksutskottets betänkande

1987/88:9

om fiskkonsumtionen efter Tjernobylyoluckykan
och cesiumhalten i livsmedel

JoU
1987/88:9

Motioner

Motion 1986/87:Jo422 av Hans Dau m. fl. (m,c), vari yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder för att hos allmänheten återupprätta förtroendet för fisk.

Motion 1986/87:Jo504 av Britta Bjelle (fp), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att denna skall ta initiativ för att i Sverige, Norge och Finland få till stånd ett likartat riktvärde för cesium i livsmedel.

Utskottet

Utskottet behandlar i betänkandet två motioner från allmänna motionstiden i januari 1987: om fiskkonsumtionen i Norrland efter Tjernobylyoluckykan resp. cesiumhalten i livsmedel.

I motion Jo422 (m,c) framhålls att yrkesfiskarena längs Norrlandskusten drabbats av omfattande förluster i samband med Tjernobylyoluckykan i Sovjet. Skadorna är emellertid enligt motionen svåra att uppskatta i ekonomiska värden. Efterfrågan och försäljningen av fisk från Norrlandskusten sjönk kraftigt våren 1986 och ligger fortfarande på en låg nivå. Detta har resulterat i lägre priser och minskade försålda kvantiteter. Motionärerna föreslår att ersättning till fiskarna utgår genom att medel tillskjuts för att bekosta en kampanj för återupprättande av förtroendet för fisk hos konsumenterna och att denna kampanj sköts av professionella på området. Ansvarigt för kampanjen bör livsmedelsverket vara i samarbete med SSI, socialstyrelsen, fiskeristyrelsen m. fl. myndigheter, anför motionärerna.

Som kommentar till motionen kan följande framhållas.

Riksdagen har anvisat medel för bestridande av kostnader med anledning av beslut om ersättning enligt förordningen (1986:621, ändrad 1987:65) om ersättning till jordbruks-, trädgårds- och renskötsel företag samt till vissa fiskare med anledning av Tjernobylyoluckykan (senast prop. 1986/87:150, JoU 28). I sistnämnda beslut konstaterades att författningsreglerna inte är begränsade i tiden. Bl. a. kunde ersättningsbehov förutses vad gäller rennäringen och fisket även under budgetåret 1987/88. Eftersom storleken

på de ersättningar som kan behöva lämnas inte kunde anges vid tiden för beslutet har anslaget förts upp med 1 000 kr.

Ersättning enligt förordningen får lämnas till yrkesfiskare som har yrkesfiskelicens. Ersättning lämnas för merkostnader och inkomstförluster till följd av åtgärder som har vidtagits i syfte att förebygga hälsorisker från livsmedel.

Utskottet har erfarit att hittills blott mycket begränsade ersättningsanspråk rests av fiskare enligt förordningen.

Livsmedelsverket har svarat för den allmänna informationen om Tjernobylolyckans effekter på fisk och andra livsmedel och lämnat rekommendationer om konsumtionen.

Regleringsföreningen Svensk fisk bedriver en omfattande informationsverksamhet om fisk som högvärdig kost. Vid behandlingen av fiskprisregleringen för innevarande budgetår godkände riksdagen förslag om att ett särskilt stöd bör utgå till det nystartade branschinstitutet Swefisk och Sveriges Exportråd för en marknadskampanj om fisk (prop. 1986/87:137, JoU:23).

Utskottet får för egen del framhålla att, som framgår av den lämnade redogörelsen, medel har ställts till förfogande för ersättning för kostnader och förluster som yrkesfisket lidit till följd av Tjernobylolyckan. Hittills har möjligheterna att få ersättning enligt förordningen utnyttjats i blott ringa omfattning. Inga ersättningsanspråk synes ha underställts regeringen för prövning. När det gäller informationsinsatser och marknadskampanjer av det slag som åsyftas i motionen är utskottet icke berett att förorda att ytterligare medel anslås än de som ställts till förfogande för livsmedelsverket och andra organ inom ramen för deras ordinarie verksamhet. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Enligt motion Jo504 (fp) är det för tilltron till systemet och för individens trygghet angeläget att ett likartat gränsvärde för cesiumhalten i livsmedel tillämpas i Sverige, Norge och Finland.

Riktvärden för radioaktivitet i livsmedel fastställs av statens livsmedelsverk efter samråd med statens strålskyddsinstitut. Utskottet har med anledning av motionen inhämtat att det permanenta nordiska samarbetsorganet för livsmedelsfrågor tagit upp frågan om harmonisering av riktvärdesreglerna för radioaktivt cesium i livsmedel. Hittills har det enligt uppgift icke varit möjligt att nå fram till enhetliga värden i de nordiska länderna. Frågan är emellertid fortfarande aktuell, och avsikten uppges nu vara att man skall söka nå fram till gemensamma värden och därvid söka samordning även med EG. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionären om det angelägna i denna fråga. Med hänsyn till att frågan är under beredning påkallas dock icke någon riksdagens ytterligare åtgärd med anledning av motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *fiskkonsumtionen efter Tjernobylolyckan*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo422,
2. beträffande *cesiumhalten i livsmedel*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo504.

Stockholm den 22 oktober 1987

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Ove Karlsson (s), Martin Segerstedt (s), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Bengt Rosén (fp), Ingvar Eriksson (m), Lennart Brunander (c), Jan Jennehag (vpk), Leif Marklund (s), Kaj Larsson (s), Ingrid Hemmingsson (m), Anders Castberger (fp) och Mona Saint Cyr (m).

...the ...
...the ...
...the ...

...

...

...

...the ...
...the ...
...the ...